energiavirasto

Sähkömarkkinoiden ja sähkön hinnan ajankohtainen tilanne

Talousvaliokunnan kuuleminen 14.12.2022

Ylijohtaja Simo Nurmi

Reilua energiaa

Sähkön vuorokausimarkkinoiden kehitys

- Sähkön tukkumarkkinahinnat ovat olleet v.2022 poikkeuksellisen korkealla tasolla (*v.2020 FI 28 €, v.2021 FI 72€, v.2022/01-11 FI 180€*), poikkeuksellisen pitkään ja huomionarvoisesti myös kesällä
- Hinnat ovat vaihdelleet voimakkaasti sään ja voimalaitosten käytettävyyden mukaan
  - sään viileneminen
  - tuulisuuden vaihtelu ja tuulivoimaloiden lapojen jäätäminen
  - vesivoimaloiden jääkansien teko
  - Meri-Pori ei tuotannossa täydellä teholla
  - OL3 koekäytön ja jatkuvan käytön viivästyminen
- Ydinvoimaloiden tuotantohaasteet Ruotsissa ovat nostaneet siellä hintoja ja tämä on heijastunut myös Suomeen
  - Ringhals 4 (1130 MW) vuosihuollossa helmikuun 2023 lopulle, Oskarshamn 3 (1400 MW) huollossa 9.-18.12.2022

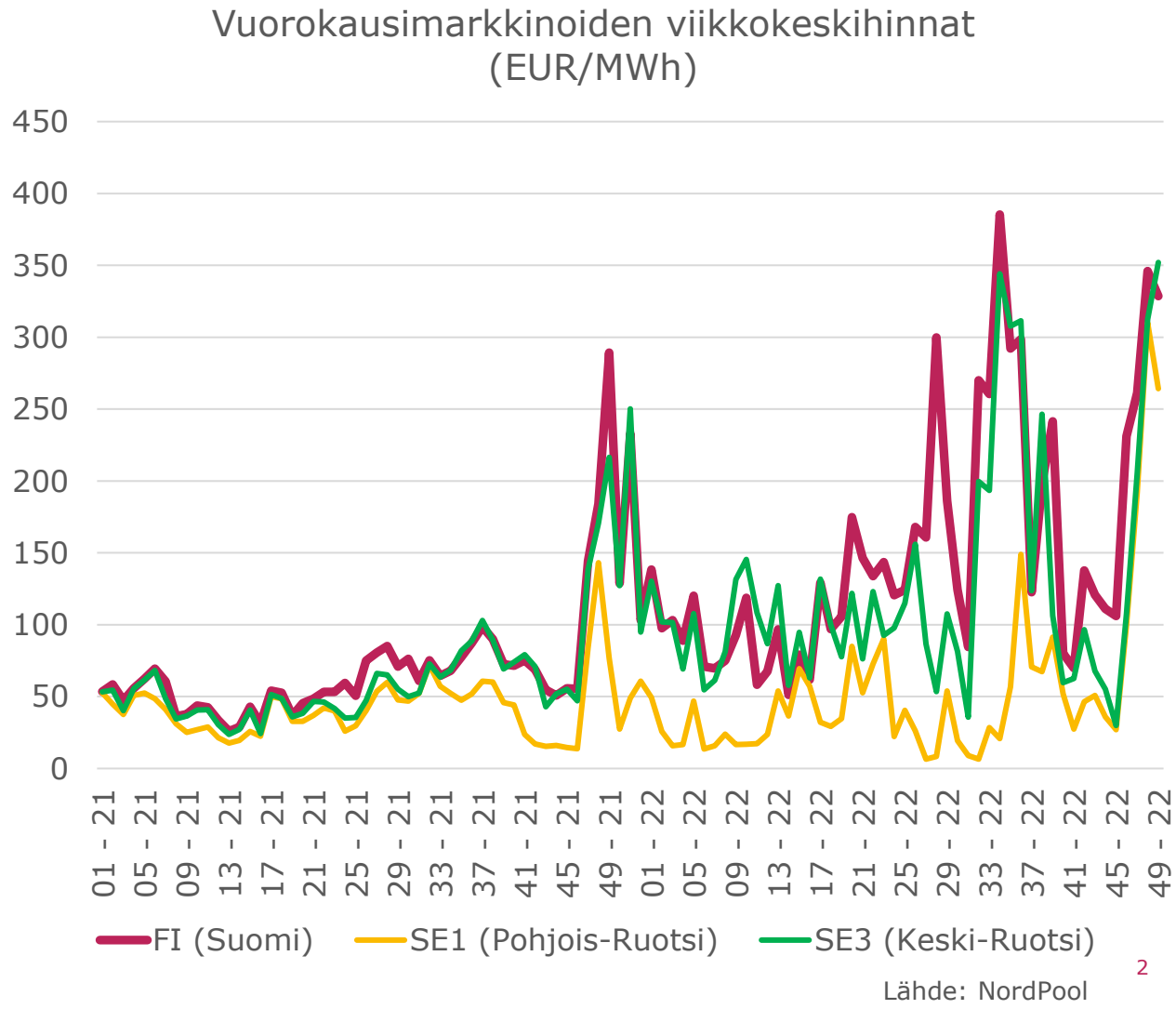

Lähde: NordPool

Sähkön johdannaishintojen kehitys

- Johdannaishinnat ovat vuonna 2023 edelleen hyvin korkealla
  - alkuvuosi 2023 (Q1-Q2) 250-400 EUR/MWh*
  - loppuvuosi 2023 (Q3-Q4) 150-200 EUR/MWh*
  - vuosi 2024 100 EUR/MWh*
- Johdannaishinnoissa on ollut syksyn aikana voimakasta heiluntaa
  - elo-syyskuun vaihteessa piikki mm. kaasun hintaan ja saatavuuteen liittyvien epävarmuuksien takia
  - lokakuussa hinnat laskivat EU:n ja kotimaisten toimien rauhoitettua markkinoita
  - marraskuun puolivälin jälkeen johdannaishinnoissa tapahtunut uudestaan merkittävää nousua

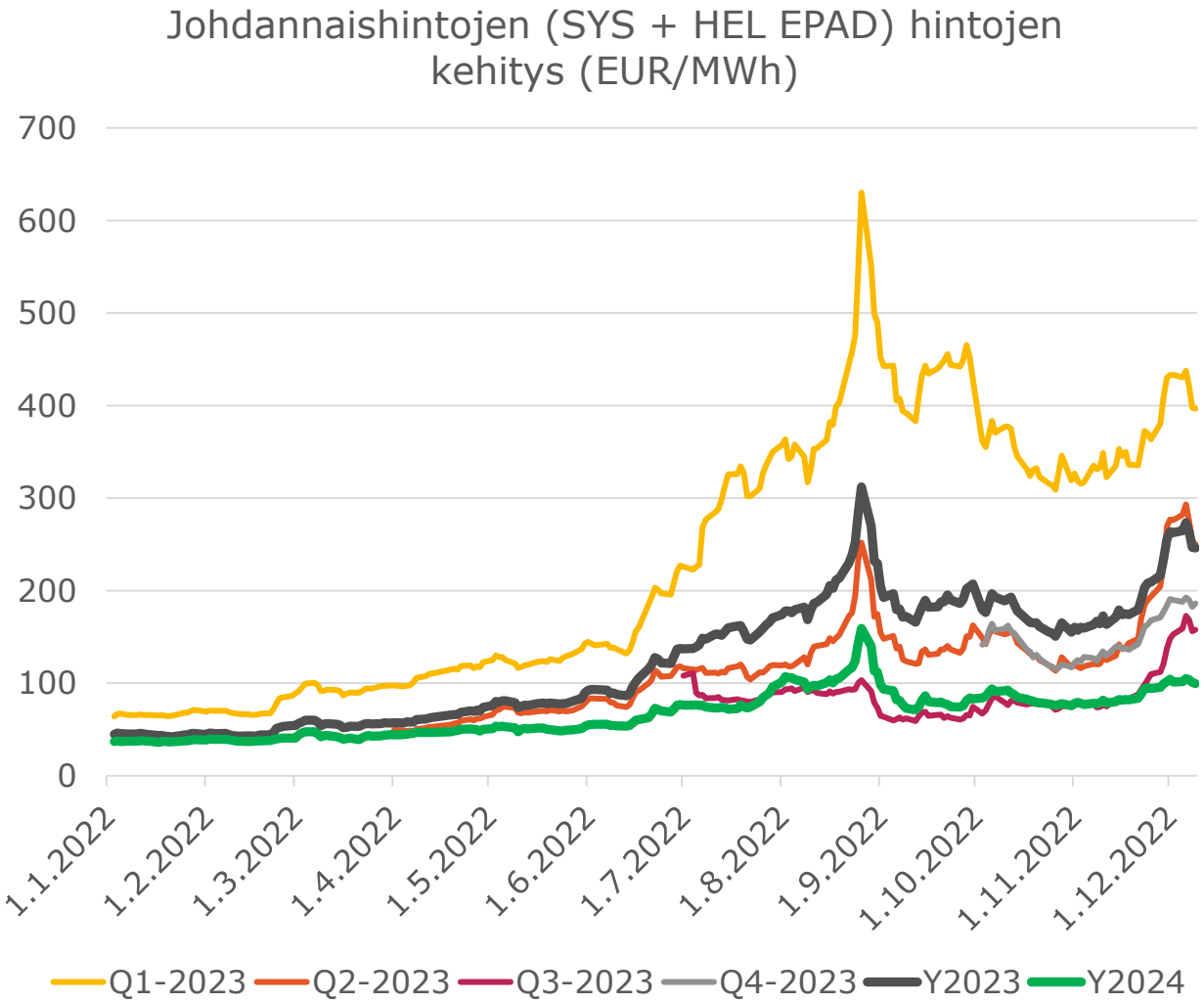

Lähde: Thomson Reuters

* Laskettu johdannaissopimuksista: SYS + HEL EPAD

Arvio talvikauden 2022–23 sähkön tuotannosta ja kulutuksesta tilanteessa, jossa sähköjärjestelmä ja markkinat toimivat ongelmitta

energiavirasto

- OL3 jatkuvassa käytössä aikaisintaan helmikuussa 2023
  - Koekäytöt jatkuvat aikaisintaan 25.12.2022
- Sähkön saatavuus Etelä-Ruotsista haastavaa
  - Ringhals 4 -ydinvoimalaitos huollossa helmikuun 2023 lopulle saakka, Oskarshamn 3 (1 400 MW) huollossa 9.-18.12.2022
- Samanaikaiset viat tuotanto- ja siirtokapasiteetissa voivat johtaa sähköpulaan
- Energian säästö ja kulutusjousto tärkeässä asemassa

Tehotase talvikaudella 2022–23	OL3 ei tuotannossa	OL3 tuotannossa
Tuotantokapasiteetti (markkinaehtoisesti käytettävissä oleva)	**11 300 MW**	**12 900 MW**
Kulutushuippu	**14 400 MW**	
Suomen tehotase ilman tuontia	**-3 100 MW**	**-1 500 MW**
Tuontikapasiteetti	**3 700 MW**	**3 400 MW**

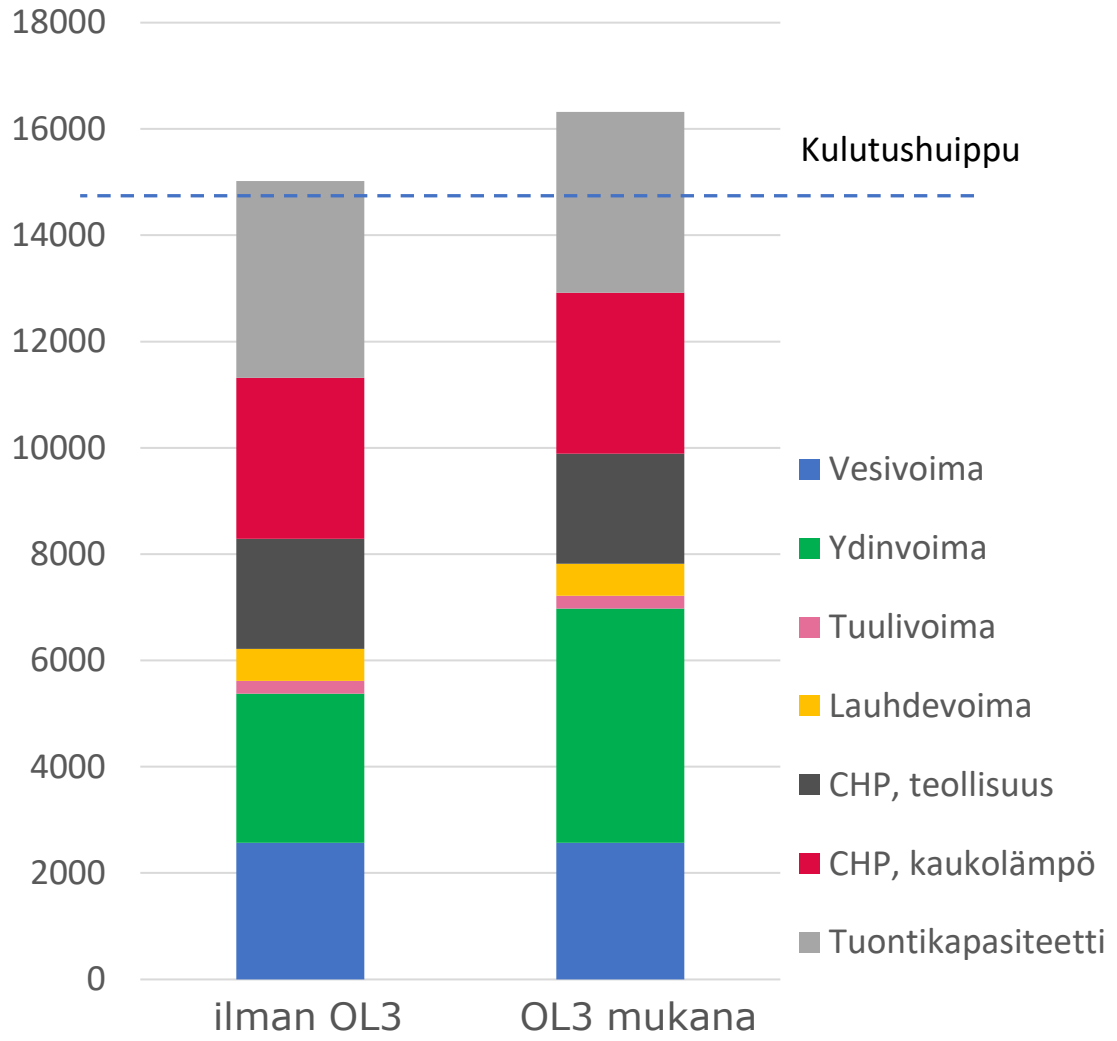

Ei sisällä Fingridin järjestelmäreservejä

Sähkön kuluttajahintojen kehitys

- Tukkuhintojen nousu näkyy uusien sähkösopimusten hinnoissa ja tarjonnassa
- Epävarmuudet vaikuttavat tarjottuihin määräaikaisiin ja toistaiseksi voimassa oleviin sopimuksiin
  - uusien määräaikaisten ja toistaiseksi voimassa olevien sopimusten tarjonta vähentynyt olennaisesti ja/tai hinnat nousseet huomattavasti
  - useat myyjät tarjoavat uusissa sopimuksissa vain pörssisähköä
  - johdannaishinnat näkyvät myös toistaiseksi voimassa olevien sopimusten hintojen merkittävissä korotuksissa
- Kaikkien asiakkaiden keskimäärin maksama hinta on tänä vuonna noussut alkuvuonna tasaisemmin ja jyrkin nousu on nähty vasta lokakuussa
  - viime vuodenvaihteessa 54 %:lla kuluttajista oli määräaikainen sopimus
  - arviolta noin neljänneksellä määräaikainen sopimus on katkolla tänä vuonna ja osa on voinut uusia sopimuksen jo keväällä

Asiakkaiden keskimäärin maksama hinta sekä hinta uusissa sähkösopimuksissa
Sähkölämmittäjä 18 000 kWh/vuosi

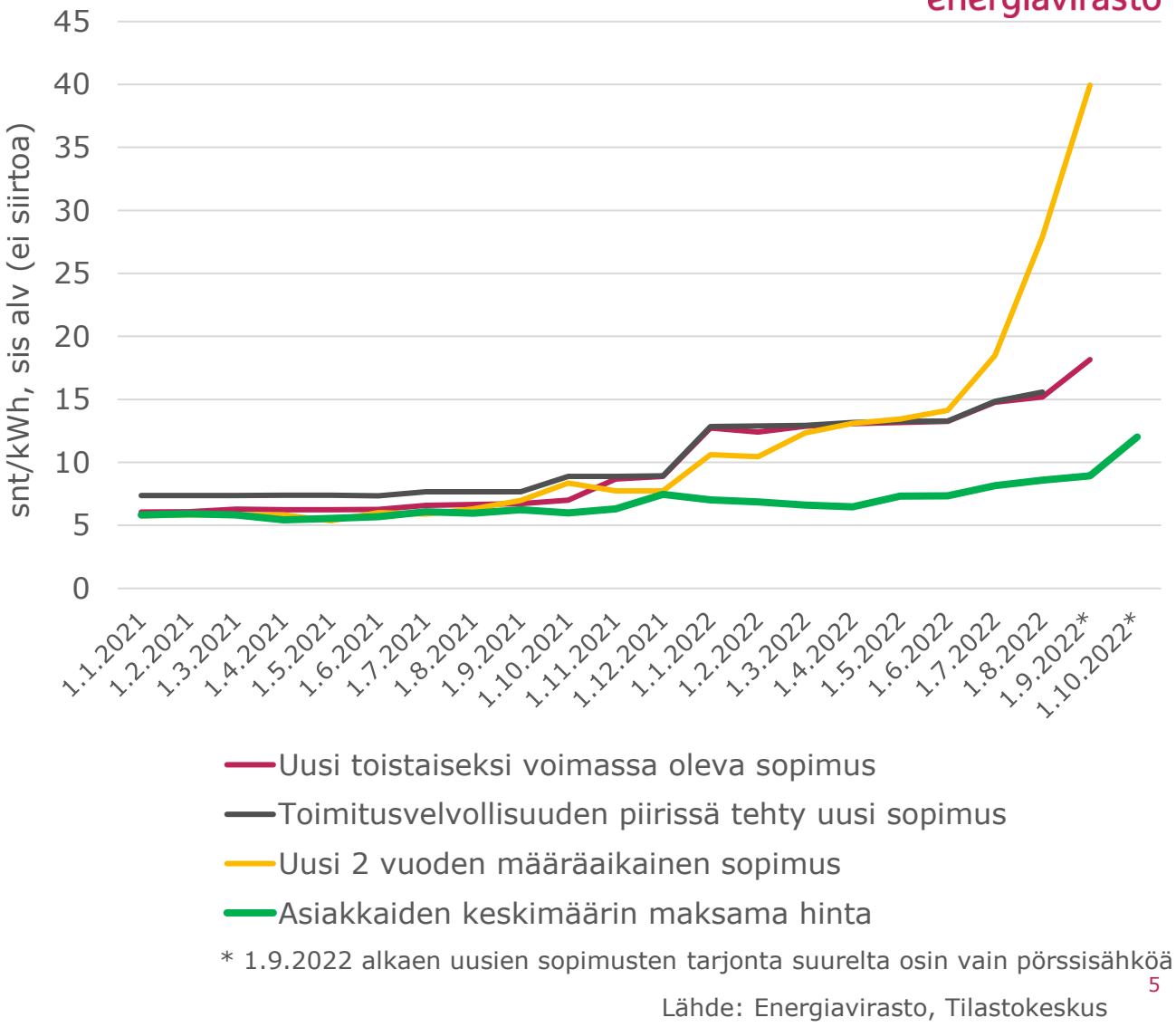

* 1.9.2022 alkaen uusien sopimusten tarjonta suurelta osin vain pörssisähköä

Lähde: Energiavirasto, Tilastokeskus

Toimitusvelvollisen sähkön myynnin hinnoittelun kohtuullisuus

energiavirasto

- Energiavirastossa on tällä hetkellä vireillä tutkinnat 16 eri vähittäismyyjän toimitusvelvollisuussähkön hinnoittelun kohtuullisuudesta
  - tutkittavina kysymyksinä toimitusvelvollisen hinnan kohtuullisuus, voiko pörssisähköä tarjota ainoana toimitusvelvollisuustuotteena sekä toimitusvelvollisuushintojen ja -ehtojen julkisuus
  - virasto on pyytänyt vähittäismyyjiltä selvityksiä tammikuun alkuun mennessä
- Asian ratkaiseminen on haastavaa ja vie valitettavasti aikaa
  - viraston toimivalta asiassa jälkikäteinen ja tapauskohtainen – ei toimivaltaa asettaa etukäteen kaikkia toimijoita velvoittavia määräyksiä toimitusvelvollisen myynnin hinnoittelusta
  - aiemmin asiakkaille on ollut tarjolla muita kilpailukykyisiä tarjousvaihtoehtoja, jolloin kysymys ei ole ollut relevantti
  - sääntely koskee vain sähkön hinnoittelua toimitusvelvollisuuden piirissä oleville asiakkaille
  - kyseessä on ennakkoratkaisu, jossa on huolellisesti mietittävä periaatteet arvioinnille
  - lainsäädäntö ja sitä koskevat esityöt sisältävät hyvin suppeat ohjeet kohtuullisuuden arvioinnille
  - sähkön sisämarkkinadirektiivi (944/2019) korostaa markkinapohjaisia sähkön toimitushintoja ja hinnoitteluun liittyvät julkiset toimet ovat poikkeuksellisia

Reilua energiaa

Lisätiedot

Ylijohtaja Simo Nurmi, puh. 029 5050 011

Johtaja Antti Paananen, puh. 029 5050 013

energiavirasto